Hindi

L'**hindi (हिन्दी)** és una llengua indoària[1] derivada del sauraseni, un dels pràcrits medievals. L'hindi en escriptura devanagari és la llengua oficial de l'Índia. L'hindi modern deriva del *hindvi*, un dialecte de Delhi i de Meerut, el qual, gràcies al patronatge mogol i a la influència de l'urdú (virtualment idèntic a l'hindi, però escrit en caràcters àrabs i fortament influït pel persa), emergí com una mena de *lingua franca* del nord de l'Índia, anomenada *kharīboli*, és a dir, llengua pura. Té dues variants principals, l'oriental i l'occidental, situades globalment a dins i al voltant d'Uttar Pradesh. L'hindi oriental comprèn tres dialectes principals: el *chattisgarhi*, el bagheli i l'awadhi (a Oudh). L'hindi occidental es divideix en *braj*, *kanauji*, *bundeli* i *bangara*, parlat a la vora del Delhi, i els dialectes *meerut*, *rohil*, *kaud* i *amtala*.[2]

Tal com es defineix en la constitució de l'Índia, l'hindi és un dels dos idiomes oficials de comunicació, juntament amb l'anglès; també és una de les 22 llengües especificades en la Vuitena Constitució.[3] L'hindi oficial és sovint descrit com un hindi estàndard, i juntament amb l'anglès és utilitzat per l'administració del govern central.[4][5] L'hindi estàndard o hindustaní és també una de les llengües oficials de Fiji.

L'hindi és el segon idioma més parlat en el món, després del mandarí. El parlen com a primera llengua entre 500 i 680 milions (2008) de persones. 258 milions de "no urdu Khari Boli" i 400 milions de parlants d'hindi segons les dades del cens de 2001 de l'Índia, i fent un ajustament al creixement de la població fins al 2008. Com a segona llengua, hi ha entre 120 i 225 milions de parlants (1999) entre els no nadius de l'hindi estàndard, i els de l'hindi estàndard més l'urdú, segons SIL Ethnologue.[6]

Hindi

हिन्दी

Altres noms	Hindi-urdú o hindustaní
Tipus	llengua i llengua viva
Parlants	
480 milions principalment a sud d'Àsia	
Parlants nadius	182 milions (2001)
Rànquing	4
Parlat a	Índia Sud-àfrica (~900.000) Maurici (~700.000) Bangladesh (~350.000) altres països
Oficial a	Índia

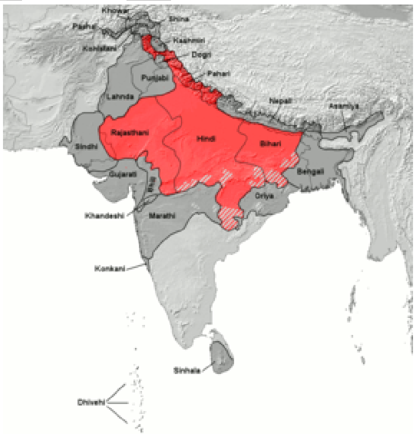

Autòcton de	Hindustani ethnics (en), Indian people (en), Índia, Bihar, Delhi, Himachal Pradesh, Madhya Pradesh, Panjab, Rajasthan, Uttar Pradesh i Uttarakhand
Classificació lingüística	
llengües nostràtiques llengües euroasiàtiques llengües indoeuropees llengües indoiranianes llengües indoàries llengües indoàries centrals llengües hindi llengües hindi occidentals hindustànic	
Característiques	
Sistema d'escriptura	devanagari
Institució de normalització	Central Hindi Directorate
Codis	
ISO 639-1	hi
ISO 639-2	hin
ISO 639-3	hin (http://www-01.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=hin)
SIL	hin
Glottolog	hind1269 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/hind1269)

Contingut

Relació amb l'urdú
Fonologia
Dialectes
Referències
Bibliografia complementària
Vegeu també
Enllaços externs

Relació amb l'urdú

Per raons de rivalitat políticoreligiosa entre l'Índia i el Pakistan, se'l considera com un idioma diferent de l'urdú (que és l'idioma oficial del Pakistan). Tanmateix, en la seua forma parlada col·loquial ambdós són mútuament intel·ligibles, sent des d'un punt de vista lingüístic varietats d'un mateix idioma. Les seues diferències es redueixen al sistema d'escriptura, que en el cas de l'hindi és l'alfabet devanagari, mentre que l'urdú empra l'alfabet àrab. Aquests dos idiomes també es diferencien en la seua terminologia culta, que en hindi es pren generalment del sànscrit (ja que els indis que el parlen són majoritàriament hindús), mentre que en urdú els cultismes són majorment d'origen persa-àrab (ja que la major part dels seus parlants són musulmans).

Abans de la partició de l'Índia en l'Índia i Pakistan, l'hindi i l'urdú parlats eren considerats el mateix idioma, l'hindi-urdú. Des de la partició, el «hindi estàndard» s'ha desenvolupat reemplaçant molts mots de l'àrab i del persa per paraules del sànscrit.

L'hindi i l'urdú tenen hui en dia quatre formes literàries: Hindi Estàndard, urdú, dakkhini (dakhini), i rehkta. El dakhini és un dialecte de l'urdú en la regió de Deccan de la part Sudcentral de l'Índia, majorment a Hyderabad, que utilitza menys préstecs perses i aràbics. El rehkta és una forma d'urdú que s'utilitza principalment per a la poesia.

Es parla en molts estats del nord i el centre de l'Índia. És una llengua indoeuropea, de la família Indoiraniana. Va evolucionar a partir dels idiomes pràcrit de l'edat mitjana (indoarià mijtà) i, indirectament, del sànscrit, del qual pren gran part del vocabulari tècnic, religiós i jurídic. Arran de la influència musulmana al nord de l'Índia, existeix també un gran nombre de préstecs del persa, l'àrab i el turc.

Fonologia

Ethnologue.com	hin (http://www.ethnologue.com/language/hin)
ASCL	5203
IETF	hi

	Bilabial	Labiodental	Dental/ Alveolar	Retroflexa	Postalveolar/ Palatal	Velar	Glotal
Nasal	m		n	(ɳ)			
Oclusiva	p pʰ / b bʰ		t̪ t̪ʰ / d̪ d̪ʰ	ʈ ʈʰ / ɖ ɖʰ		k kʰ / g gʰ	
Africada					tʃ tʃʰ / dʒ dʒʰ		
Fricativa		f	s / z		ʃ		ɦ
Batuda			ɾ	(ɽ) (ɽʰ)			
Aproximant		ʋ	l		j		

Vocals

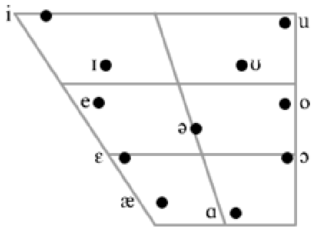

Esquema de les vocals de l'hindi

Dialectes

Encara que pròpiament són idiomes distints, les llengües del grup hindi occidental (i fins i tot alguns d'altres grups de la zona central) es consideren com a dialectes d'hindi/hindi-urdú, segons la Constitució de l'Índia.

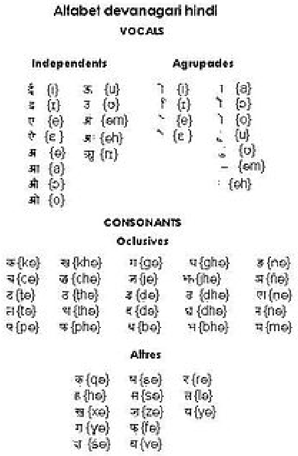

L'alfabet devanagari utilitzat en l'hindi amb la seua pronunciació

- **Khadiboli**, *Khariboli* o *Sarhindi* és el dialecte usat com l'idioma nacional de l'Índia, ensenyat a les escoles i en el govern. Prové del nord de Uttar Pradesh.
- **Urdú** és el dialecte usat com l'idioma nacional del Pakistan.
- **Brajbhasha** va ser el dialecte literari durant el període bhakti, parlat en Uttar Pradesh oriental.
- **Awadhi** o *Avadhi* es parla en Uttar Pradesh central.
- **Bambaiya** o *Mumbaiyya* es parla en Bombai.
- **Kanauji** es parla a la regió entre Awadh i Braj en Uttar Pradesh.
- **Bundeli** es parla a la regió Bundelkhand de Madhya Pradesh.
- **Bagheli** es parla al nord-est de Madhya Pradesh.
- **Chhattisgarhi**, *Lahariya* o *Khalwahi* es parla en Chhattisgharh.
- **Hariyanvi**, *Bangaru* o *Jatu* es parla en Haryana.
- **Bhaya** es parla en el sud del Pakistan.
- **Chamari**, parlat pels dalit de Uttar Pradesh i Madhya Pradesh.
- **Gowli** es parla en Madhya Pradesh i en el districte Amravati de Maharashtra.

Referències

1. Dhanesh Jain; George Cardona. *The Indo-Aryan languages*. Routledge, 2003, p. 251. ISBN 9780700711307.
2. «hindi (http://www.enciclopedia.cat/ec-gec-0114414.xml)». *L'Enciclopèdia.cat*. Barcelona: Grup Enciclopèdia Catalana. [Consulta: 21 juliol 2009].
3. Constitution of India, Part XVII, Article 343.
4. The Union: Official Languages (http://india.gov.in/knowindia/official_language.php)
5. PDF from india.gov.in containing Articles 343 which states so (http://india.gov.in/govt/documents/english/Art243-395_89-184pp_.pdf)
6. Gordon, Raymond G., Jr.. *Ethnologue: Languages of the World*. SIL International (15th ed.), 2005.

Bibliografia complementària

- Bhatia, Tej K. *Colloquial Hindi: The Complete Course for Beginners*. Londres (RU) & Nova York (NY): Routledge, 1996. ISBN 0-415-11087-4 (Book), 0415110882 (Cassettes), 0415110890 (Book & Cassette Course)
- Gordon, Raymond G., Jr. (editor). «Hindi (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=hin)». A: *Ethnologue: Languages of the World*. 15a ed.. SIL International, 2005..
- Delacy, Richard; Joshi, Sudha. *Elementary Hindi (https://www.amazon.com/gp/product/080483962X/ref=s9_simh_gw_p14_i1?pf_rd_m=ATVPDKIKX0DER&pf_rd_s=center-2&pf_rd_r=078SPWRT61CT1PWN2927&pf_rd_t=101&pf_rd_p=470938631&pf_rd_i=507846)*. 1a ed.. Tuttle Publishing, 2010. ISBN 9780415772945..
- Grierson, G. A. *Linguistic Survey of India* Vol I-XI, Calcutta, 1928, ISBN 81-85395-27-6
- Hock, Hans H. (1991), *Principles of Historical Linguistics*, Walter de Gruyter, Berlín–Nova York, ISBN 3-11-012962-0
- Koul, Omkar N. (1994). *Hindi Phonetic Reader*.Delhi: Indian Institute of Language Studies.
- Koul, Omkar N. (2008). *Modern Hindi Grammar*. Springfield: Dunwoody Press.
- McGregor, R. S. (1977), *Outline of Hindi Grammar*, 2a edició, Oxford University Press, Oxford-Delhi, ISBN 0-19-870008-3 (3a edició.)
- Masica, Colin. *The Indo-Aryan Languages* (http://books.google.cat/?id=J3RSHWePhXwC). Cambridge University Press, 1991. ISBN 9780521299442..

- Ohala, Manjari. «Hindi». A: International Phonetic Association. *Handbook of the International Phonetic Association: a Guide to the Use of the International Phonetic Alphabet* (http://books.google.cat/?id=33BSkFV_8PEC&pg=PA100). Cambridge University Press, 1999, p. 100–103. ISBN 9780521637510..
- Pollock, Sheldon I (editor). *Literary Cultures in History: Reconstructions from South Asia*. Berkeley, CA: University of California Press, 2003. ISBN 0520228219.
- Shapiro, Michael C. «Hindi». A: *An encyclopedia of the world's major languages, past and present*. New England Publishing Associates, 2001, p. 305–309..
- Shapiro, Michael C. «Hindi». A: *The Indo-Aryan Languages* (http://books.google.cat/?id=jPR2OlbTbdkC&pg=PA250). Routledge, 2003, p. 250–285. ISBN 9780415772945..
- Snell, Rupert; Weightman, Simon. *Teach Yourself Hindi*. 2003a ed.. McGraw-Hill, 1989. ISBN 9780071420129..
- Taj, Afroz (2002) *A door into Hindi (http://www.ncsu.edu/project/hindi_lessons/)*. Consultat el 8 de novembre del 2005.
- Tiwari, Bholanath ([1966] 2004) *हिन्दी भाषा (Hindī Bhāshā)*, Kitāb Mahal, Allahabad, ISBN 81-225-0017-X.

Vegeu també

- Llista de llengües de l'Índia

Enllaços externs

- «The Union: Official Language (http://india.gov.in/knowindia/official_language.php)» (en anglès).
- «Official Unicode Chart for Devanagari (PDF) (http://www.unicode.org/charts/PDF/U0900.pdf)» (en anglès).
- Web Hindi Resources
- «Wikivoyage Hindi Phrasebook (https://en.wikivoyage.org/wiki/Hindi_phrasebook)» (en anglès).
- «Fiji Constitution Section 4 Languages (http://www.servat.unibe.ch/icl/fj00000_.html)» (en anglès).
- «Hindi Speaking Tree (https://sites.google.com/site/hindispekingtree/Home)» (en anglès).

A Wikimedia Commons (https://commons.wikimedia.org/wiki/P%C3%A0gina_principal?uselang=ca) hi ha contingut multimèdia relatiu a: ***Hindi***

Obtingut de «https://ca.wikipedia.org/w/index.php?title=Hindi&oldid=24204292»

La pàgina va ser modificada per darrera vegada el 22 jul 2020 a les 20:18.

El text està disponible sota la Llicència de Creative Commons Reconeixement i Compartir-Igual; es poden aplicar termes addicionals. Vegeu les Condicions d'ús. Wikipedia® (Viquipèdia™) és una marca registrada de Wikimedia Foundation, Inc.